але через певний час повинна стати стрижнем світогляду кожного з них.

Не переоціненна роль виховання лікаря як громадянина. Прагнення сформувати з нього лідера пронизує весь навчальний процес. Однією з нових але ефективних форм цього процесу є долучення молодих лікарів до Всеукраїнського навчального проекту «Сходи в майбутнє». Ця програма включає в себе 5 базових напрямків: лідерство, менеджмент, розвиток особистості, самоврядування, патріотизм.

Цей проект використовує різні методи навчання – тренінг; майстер-класи та фасилітацію (процес колективного прийняття ефективних рішень).

Під егідою Української Асоціації сімейної медицини Нами було проведено заняття в форматі фасилітації з 30 інтернами 1-го року навчання. Формат такої виховної роботи дозволив максимально розкритись інтернам, вони обмінювались думками свого бачення майбутнього і подальшого розвитку і удосконалення сімейної медицини. Корисним було почути, що деякі з них, навіть в інтернатурі, не пов'язують з нею своє життя , вважаючи, що ця спеціальність не користується належною повагою серед населення, влади і вузьких спеціалістів. Це вже велике питання для нас, схилити частину суспільства до розуміння місії сімейного лікаря в Україні, як спеціаліста, який є передумовою створення страхової медицини і запорукою громадського здоров'я.

Порадувало викладачів, що відвертий обмін думками і наполегливість деяких з інтернів вплинули і змінили думку тих, хто ще не до кінця не розумів перспективи цієї професії. Це дасть змогу через індивідуальну роботу виправляти прогалини в світогляді майбутніх спеціалістів.

Таким чином, освіта є комплексним процесом саме засвоєння систематизованих знань і формування на їх основі світогляду, розвитку пізнавальних можливостей, а також надбання умінь і навичок.

Література

1. Винославська О.В., Малигін М.П. Людські стосунки:навч.посібн.- з-тє вид. перероб. і доповн.- К.К: Комп'ютерпрес,2010. -144 с.

2. Дак Д. Д.. Монстр перемен. Причины успеха и провала организационных преобразований. -2-е издание. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 320с.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

Н. Д. Чухрієнко, І. В. Василевська

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

Однією з актуальних проблем Української держави є реформування системи надання медичної допомоги.

Процес навіть якісно керованих змін в такій галузі не відбувається легко та швидко і включає в себе багатоскладові послідовні організаційні події. Перебудови будь-якої системи в значній мірі залежать від безпосередніх виконавців і припускають в нашому випадку подолання фази опіру лікарів першого рівня, звикших до стереотипів своєї роботи. Перехід до фази реалізації намічених планів та досягнення кінцевої мети в значній мірі залежить від якості психологічної підготовки майбутніх лікарів з формуванням якісно нового фахівця – лікаря загальної практики- сімейної медицини.

Надзвичайно важливим є етап організаційних змін, який має успіх лише в разі формування психологічного, обов'язково емоційно позитивного, супроводу реформ у учасників процессу. В іншому випадку навіть добре економічне підгрунтя буде малоефективним.

Таким чином будь-які перетворення по впровадженню нових методів роботи вимагають зміни світогляду певного кола осіб. В даному випадку це ланцюжок з представників органів влади, адміністраторів медичних установ, сімейних лікарів та самих мешкаців. Процес перетворень не зрушиться з місця поки не зміняться погляди кожного з суб'єктів, приймаючих участь в реформуванні.

Якщо ретельно ставитися до завдання керувати процесом реформування медичної допомоги, необхідно насамперед управляти процесом підготовки кадрів, як однієї з її найважливіших складових.

В цьому аспекті особливу роль відіграє підготовка кадрів для безпосереднього впровадження реформ, а саме лікарів загальної практики – сімейних лікарів (ЗПСЛ). Спектр діяльності ЗПСЛ повинен включати: основні медичні знання; практичні навички та вміння; вміння використовувати в діагностичному процесі оснащення сімейної амбулаторії; здатність вирішувати проблеми; ведення медичної документації; психологічні особливості та комунікативні навички. Процес підготовки ЗПСЛ до самостійної діяльності зводиться до власне професійних аспектів, а також донесенні до суб'єктів навчання ідеології взаємовідносин в системі сімейний лікар і пацієнт, сімейний лікар і «вузький спеціаліст», сімейний лікар і органи влади. Психологічна та емоційна складова у майбутніх лікарів загальної практики багато в чому залежить від мотивації сформованої викладачами. Побудову психології взаємовідносин можна представити у вигляді 3-х складових:

1.Чіткий виклад стратегії перетворення, реальності її виконання, заснованої на досвіді інших розвинутих країн та об'єктивних фактах;

2. Носіями ідей перетворення повинні бути люди гаряче в цьому переконані - організатори охорони здоров'я та викладачі;

3. Вироблення ефективних методів реалізації перетворення. В умовах навчального процесу це загальна чітко сформульована мета курсу, супідрядні їй цілі окремих елементів навчального процесу (лекцій, семінарських та практичних занять).

На теперішній час підготовка сімейного лікаря як професійонала в психологічному аспекті сконцентрована на післядипломному рівні , тобто по суті має ознаки «переформатування» поглядів.

В майбутньому підготовка лікарів ЗПСМ повинна починатися з відбору абітурієнтів з огляду на специфіку цієї спеціальності, бажаючих працювати з людьми і для людей. Реально це означає: формування комунікативних здібностей та вміннь будувати довгострокові відносини; здатності до системного мислення; почуття відповідальності і само-

стійного прийняття рішення; вмінь через окремі приватні прояви вибудовувати цілісне уявлення про особистість пацієнта; інтегрувати його проблеми; усвідомлювати межу своєї компетенції і своєчасно скеровувати пацієнтів до фахівців інших спеціальностей; насамперед займатися питаннями первинної та вторинної профілактики.

Таким чином, для отримання ефективного ЗПСЛ запорукою управління трьома основними напрямками педагогічної діяльності: формування менталітету унікального за свою багатогранністю лікаря на міцному фундаменті основних медичних знань з доведенням до автоматизму виконання конкретних практичних навичок на обладнанні амбулаторії ЗПСМ.

УДК 378.046.4:[378.12:616-091]:37.02

ЗНАЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ «ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФІЛЬНИХ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ IV РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ»

І. І. Яковцова, О. В. Долгая, А. Є. Олійник, С. В. Данилюк

Харківська медична академія післядипломної освіти

THE VALUE OF A SERIES OF THEMATIC IMPROVEMENT «PSYCHOLOGICAL, PEDAGOGICAL BASE OF HIGHER MEDICAL EDUCATION. TOPICAL PROBLEMS OF CLINICAL DISCIPLINES OF HIGHER MEDICAL EDUCATIONAL INSTITUTION OF IV LEVEL»

I. I. Yakovtsova, O. V. Dolgaya, A. E. Oliynyk, S. V. Danylyuk

Kharkiv Medical Academy of postgraduate education

Кафедрою патологічної анатомії ХМАПО проводиться цикл ТУ «Психолого-педагогічні основи вищої медичної освіти. Актуальні проблеми профільних клінічних дисциплін вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації» згідно створеної колективом кафедри типової навчальної програми. Цикл призначений для підготовки слухачів – викладачів профільних кафедр та співробітників науково-дослідних інститутів, які розпочинають або здійснюють професійну підготовку медичного персоналу у вищих медичних навчальних закладах, не маючи відповідної психолого-педагогічної та методичної підготовки. Навчальний план та програма є базовими курсами первинної психолого-педагогічної та професійної підготовки викладачів вищих медичних навчальних закладів.

Department of pathology (KMAPE) spends a thematic improvement “Psychological and pedagogical base of higher medical education. topical problems of clinical disciplines of higher medical educational institution of iv level”, according to typical program, created by a team of department. Program designed to prepare teachers of departments and researchers, which provide training of medical students in universities, not having any psychological, pedagogical and methodical training. Educational plan and program are base course of primary preparing of medical teaching stuff.

Вступ. В даний час відбувається досить інтенсивне реформування освітньої системи України. Цей процес, по суті природній, отримав значний стимул з набуттям чинності нового Закону «Про вищу освіту», який пропонує нову для України нормативну базу системи додипломної і післядипломної освіти [2]. Це обумовлює необхідність формування нової концепції для підготовки фахівців, що є прерогативою кадрових навчальних закладів, і підвищення їхньої кваліфікації, чим займаються заклади післядипломної освіти. Однією з основоположних засад нового закону є автономія закладів вищої освіти [3]. Надаючи навчальним закладам певні права, роблячи їх менш залежними від центральних органів управління, отримання автономії зобов’язує їх самостійно дбати про якість освіти, впливаючи на зміст освітніх програм та обсяги їх викладання. При цьому якість підготовки фахівців визначається у термінах результатів навчання. Нова методологія формування освітніх програм і способу визначення результатів навчання повинна бути добре знайомою кожному учаснику освітнього процесу, насамперед викладачеві. Перше полягає в використанні компетентнісного підходу, друге – Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи (ЄКТС) [1, 5].

Будь-яка особа, що займається педагогічною діяльністю з підготовки лікарів, додипломної чи післядипломної, є не тільки членом «суспільства знань», а однією з ключових його фігур. І знання, якими ділиться викладач, мають буди такими, щоб дати змогу лікарю впоратися з викликами сьогодення. Для виконання цієї мети викладач повинен мати відповідну психолого-педагогічну та методичну підготовку.

Враховуючи той факт, що освітній процес є перманентним, він не зупиняється і не переривається при закінченні кадрового навчального закладу, часом відновлюючись при навчанні в закладі післядипломної освіти, є необхідність у відпрацюванні узагальненого підходу до способу надавання знань у закладах до- і післядипломної підготовки. В реаліях сьогодення це полягає в обміні педагогічним досвідом між викладачами споріднених дисциплін медичних університетів та засобів післядипломної підготовки лікарів [4].

Основна частина. Навчальний план та програма «Психолого-педагогічні основи вищої медичної освіти. Актуальні проблеми профільних клінічних дисциплін вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації» складені для підготовки слухачів – викладачів профільних кафедр та співробітників науково-дослідних інститутів, які розпочинають або здійснюють професійну підготовку медичного персоналу у вищих медичних навчальних закладах, не маючи відповідної психолого-